

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра журналістики, реклами і зв'язків з громадськістю

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету міжнародних
відносин
_____ Ю.Волошин
«__» _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
_____ А.Гудманян
«__» _____ 2019 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Політологія»

Галузь знань: 06 Журналістика
Спеціальність: 061 Журналістика
Спеціалізація: Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)

Курс – 3

Семестр – 5

Лекцій – 17
Практичні – 34
Аудиторні заняття – 51
Самостійна робота – 69
Усього (годин/кредитів ECTS) – 120/4,0

Екзамен – 5 семестр

Індекс РБ-17-061/16

СМЯ НАУ НІ 15.01.04-01-2019

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 2 з 11	

Навчальну програму дисципліни «Політологія» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № Індекс РБ-17-061/16 підготовки студентів галузі знань: 06 Журналістика, спеціальність: 061 Журналістика, спеціалізація: Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності) та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробив
професор кафедри журналістики,
реклами і зв'язків з громадськістю _____ В. Кравченко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» – кафедри журналістики, реклами і зв'язків з громадськістю, протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Е. Циховська

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту Міжнародних відносин, протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 р.

Голова НМРР _____ М.Висоцька

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету міжнародних
відносин

_____ Ю.Волошин
" _____ " _____ 2019

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 3 з 11	

Врахований примірник

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Навчальна дисципліна «Політологія» є складовою частиною дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки нормативної частини блоку навчальної програми.

Навчальна дисципліна «Політологія» посідає важливе місце у програмі підготовки спеціалістів напряму «Журналістика», спеціальність «Реклама і зв'язки з громадськістю». Курс «Політологія» призначений для студентів-журналістів і сприяє формуванню у слухачів уявлень про суспільно-політичні процеси та допоможе зорієнтуватися в сучасному становленні громадянського суспільства, прав людини та громадянина, сприятиме формуванню у студентів національної свідомості, наукового мислення у сфері політики, політичної культури й спонукатиме їх до наукового й творчого пошуку.

Мета навчальної дисципліни. Метою вивчення курсу «Політологія» є:

- засвоєння знань студентів про суспільно-політичні процеси, форми правління та державного устрою, політичні партії, формування націй та національні рухи, ролі держави у суспільстві;
- сприяти формуванню у студентів національної свідомості, наукового мислення у сфері політики, політичної культури, зацікавленості у поглибленні і розширенні світогляду;
- усвідомлення сутності, соціального призначення та функцій політичної науки, її роль і місце в системі наук;
- усвідомлення студентами того, що нині проблеми становлення громадянського суспільства, прав людини та громадянина є домінуючими у царині розвитку українського суспільства.

Завдання вивчення навчальної дисципліни полягає у тому, щоб:

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 4 з 11	

- ознайомити студентську аудиторію з світовим та українським політичним надбанням, основними політологічними школами і течіями, видатними досягненнями політичної думки;
- сприяти оволодінню педагогічними працівниками системою наукових знань про політичне життя та суспільно-політичні процеси;
- сформувати категоріальну базу наукового уявлення про політику, політичну соціалізацію особи, місце і роль громадянина в політичній діяльності;
- сприяти формуванню національної культури та патріотизму;
- сприяти формуванню правової культури особи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- об'єкт, предмет і метод політології, володіти її понятійно-категоріальним апаратом;
- світові і вітчизняні політологічні школи, концепції і напрямки;
- політичні феномени і цінності: політична діяльність, політичний процес, політична влада, політичний режим, політична система, політичне лідерство, політичний конфлікт, політична культура, демократія, консенсус, громадянське суспільство;
- основні політичні партії, громадські організації та рухи;
- сутність і функції держави в політичній системі суспільства.

уміти:

- розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, її сутність, структуру, характерні ознаки і функції;
- орієнтуватися в проблемах поділу влади, формах державного устрою і формах державного правління; - розпізнавати прояви прямої і представницької демократії, сприяти їх утвердженню в сучасному українському суспільстві;
- формувати і відстоювати свою життєву (політичну) позицію, чітко розуміти свої громадянські права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства і правової держави;
- давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 5 з 11	

позицій загальнонаціональних інтересів;

- орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі;
- об'єктивно і критично оцінювати важливу соціальну інформацію;
- готувати повідомлення на політичну тему, брати участь в політичних дискусіях, передвиборчих кампаніях, масових і групових політичних опитуваннях;
- жити в умовах політичного плюралізму, формувати культуру опозиції, вносити посильний вклад в гармонізацію людських, міжнаціональних, міжпартійних відносин.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля **«Теорія політики. Політичні інститути та процеси»**, який є логічно завершеним, відносно самостійним, цілісним компонентом навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Політологія» базується на знаннях дисциплін, зокрема з такими базовими, як «Філософія», «Соціологія», «Історія і культура України» та «Історія світової культури», «Психологія» та ін.

У сукупності вивчені навчальні дисципліни повинні виробити у студентів цілісне уявлення щодо історії, теорії та практики журналістики.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Теорія політики. Політичні інститути та процеси»

Тема 2.1.1. Політологія як наука і навчальна дисципліна

Становлення політології як науки і навчальної дисципліни. Політика як суспільне явище. Об'єкт, предмет і структура політології. Прикладна (практична) політологія. Основні методи дослідження та функції політології. Взаємозв'язок політології з іншими науками. Місце політології в системі професійної підготовки фахівця. Зростання ролі політики і науки про неї в сучасних умовах.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 6 з 11	

Тема 2.1.2. Політична влада і політична система суспільства

Поняття і структура політичної системи. Функції й типологія політичних систем. Сутність політичної системи суспільства, її структура та функції. Політична система сучасної України Підходи до визначення поняття «політичної влади». Особливості функціонування політичної влади у суспільстві. Легітимність та легальність політичної влади. Типи легітимності. Поняття державна влада. Три гілки державної влади

Тема 2.1.3. Держава як головний інститут політичної системи суспільства

Сутність та ознаки держави як найважливішого інституту політичної системи. Форми державного правління та державного устрою в сучасному світі. Еволюція форми державного правління сучасної України. Форма державного правління і державного устрою сучасної України. Політико-правовий статус Автономної Республіки Крим.

Тема 2.1.4. Політичні режими

Поняття та параметри аналізу політичного режиму. Типологія політичних режимів. Політичні й державні режими. Основні ознаки тоталітарного політичного режиму. Основні ознаки авторитарного політичного режиму. Трансформація політичних режимів. Демократія як політичний режим.

Теоретичні засади демократії. Політичні принципи сучасної демократії. Сутність правової держави та її характерні риси.

Тема 2.1.5. Політичні партії, громадські організації, об'єднання та рухи

Сутність та типи політичних партій. Поняття «партійна система». Типологія політичних партій. Партійні системи. Партійна система сучасної України. Поняття та функції груп інтересів в політиці. Проблеми становлення громадянського суспільства та в сучасній Україні. Громадсько-політичні організації та рухи.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 7 з 11	

Тема 2.1.6. Виборчі системи та виборчий процес

Поняття та види виборчих систем. Виборчий процес та його етапи в сучасній Україні. Функція виборів в демократичному суспільстві. Вибори і суспільна стабільність. Організація та проведення виборів. Передвиборча кампанія. Принцип загального та рівного виборчого права і таємного голосування як умова реалізації демократії. Основні виборчі системи. Мажоритарна система абсолютної та відносної більшості. Конкретно-історичні особливості мажоритарної системи. Пропорційна система. Виборчий метр або квота. Вплив виборчої системи на партійну систему суспільства. Референдум як пряме, безпосереднє звернення до виборців. Абсентизм та його причини.

Тема 2.1.7. Політичні конфлікти та кризи в суспільно-політичному житті

Поняття конфлікту. Типологія конфліктів. Політичний конфлікт: джерела, причини, стадії. Політична криза. Основні способи врегулювання конфліктних ситуацій. Міжетнічні конфлікти та соціальна політика.

Тема 2.1.8. Політична свідомість та політична культура суспільства

Сутність та типологія політичної культури, її зміст та суб'єкти. Політична соціалізація: етапи та чинники. Поняття, типи та рівні політичної свідомості. Поняття та види політичної поведінки. Формування політичних еліт. Політичні еліти та лідерство.

Тема 2.1.9. Світова політика та глобальні проблеми сучасності

Світовий процес та його суб'єкти. Міжнародна і зовнішня політика. Цілі, функції та засоби зовнішньої політики. Сутність та структура міжнародних відносин. Україна в системі міжнародних політичних відносин. Національні інтереси України як основа її зовнішньої політики. Проблеми геополітики. Місце України в сучасному геополітичному просторі. Глобалізація сучасного світу – головна тенденція світової політики. Глобальні проблеми людства.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 8 з 11	

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Конституція України. Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К., 1996.

3.1.2. Гелей С.Д. Політологія [текст]: навч. посіб. / С.Д. Гелей, С.М. Рутар. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 348 с.

3.1.3. Горбач О.Н. Політологія: навч. посібник /О.Н. Горбач. - Л.: [ЛДІНТУ ім. В.Чорновола], 2011. – 263 с.

3.1.4. Іванова Н.Ю. Політологія: навч. посіб. / Н.Ю. Іванова, В.Ф. Смоляк. – К.: КНЕУ, 2011. – 348 с.

3.1.5. Пахарєв А.Д. Політичні інститути та процеси в сучасній Україні: навчальний посібник / А.Д. Пахарєв. – К.: Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. – 182 с.

3.1.6. Політологічна енциклопедія: навч. посібник: у 9 т. / А. О. Карасевич, Л. С. Шачковська. — Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. — Т. 5 : О, П. — С. 450-465.

3.1.7. Політологія: Курс лекцій / П.П. Ткачук, О.М. Щурко, М.М. Голик. - Львів: НАСВ, 2017. – 179 с.

3.1.8. Томахів, В. Я. Політологічні аспекти державного управління [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Томахів. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 224.

3.1.9. Тупчієнко Л. Політологія: підручник / Л.С. Тупчієнко; МОН; Національний авіаційний університет. – К.: НАУ-друк, 2010. – 267 с.

3.1.10. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: підручник / П.П. Шляхтун. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 472 с.

3.1.11. Towards a Socio-Liberal Theory of World Development. Basingstoke: Macmillan; New York: [St. Martin's Press](#). [Oxford Handbooks of Political Science](#) Noel, Hans. - 2010.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 9 з 11	

3.2.1. Адаптація України до переходу світ-системи від одно – до багато полюсності: аналіт. доп. / За ред. М.Михальченка . – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2012. – 116 с.

3.2.2. Артьомов І.В. Український вимір Європейської та Євроатлантичної інтеграції: навч. посібник: у 2 кн. / І.В. Артьомов. - Ужгород: Ліра, 2008. – 476 с.

3.2.3. Ачкасов В.А. Институты западной демократии в сравнительной перспективе: учеб. пособие / В.А. Ачкасов. - Спб.: «Знание», 2006. – 262 с.

3.2.4. Бойчук М.А. Демократія як народовладдя : становлення і розвиток в Україні в період утвердження незалежності / М.А. Бойчук. - К.: Генеза, 2012 . – 238с.

3.2.5. Гелей С.Д. Політико-правові системи світу: навч. посіб. / С.Д. Гелей, С.М. Рутар. – К.: Знання, 2006. – 668 с.

3.2.6. Горбач О.Н. Політологія: навч. посібник / О.Н. Горбач - Л.: [ЛДІНТУ ім. В.Чорновола], 2011. – 263 с.

3.2.7. Громадянське суспільство: історія та сучасність [монографія] / Т.В. Розова та ін. - О.: Юридична література, 2010. – 342 с.

3.2.8. Методичний посібник з курсу політології для студентів усіх форм навчання / Укладачі: Ніконенко В.М., Щигельська Г.О., Гумен Ю.Є., Потіха О.Б. – Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. – 88 с.

3.2.9. Політологія: питання теорії та методики: навч.-метод. посіб. / М. Іщенко, Ж. Деркач. – Черкаси, 2006. – 234 с.

3.2.10. Petr Drul?k, Jak zkoumat politiku : kvalitativn? metodologie v politologii a mezin?rodn?ch vztazch / a kol. — Praha : Portl, 2008. — 255 с.

3.2.11. Zippelius, Reinhold Geschichte der Staatsideen // History of political Ideas), 10th ed. Munich: [C.H. Beck](#). - 2003. -432 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 10 з 11	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 11 з 11	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змін	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01-2019
		стор. 12 з 11	

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджен о				
Узгоджен о				
Узгоджен о				